

هوشمند سازی آرامستان ها؛ گامی در راستای کرامت انسانی

سید محمد صادق احمدی نیک

مدیرعامل سازمان مدیریت آرامستان ها شهرداری مشهد
آرامستان ها بخشی از حافظه تاریخی، عاطفی و معنوی شهر محسوب می شوند و از همین منظر، سازمان آرامستان ها تلاش کرده است با نگاهی نو و متناسب با تحولات فناوریانه، خدمات خود را از شکل سنتی به الگوی هوشمند، شفاف و پاسخگو ارتقا دهد؛ رویکردی که به حفظ کرامت انسانی و تسهیل ارتباط شهروندان با این فضا منجر می شود.

یکی از اقدامات مهم در این مسیر، اجرای طرح زیارت مجازی قبور است. این طرح با فراهم سازی امکان ارتباط معنوی با ماندگان با مزار عزیزانشان از راه دور، پاسخی به نیازهای جدید شهروندان در دنیای امروز است. بسیاری از افراد به دلایل مختلف از جمله دوری مسافت، وضعیت جسمی یا محدودیت های زمانی امکان حضور فیزیکی در آرامستان را ندارند و از همین رو زیارت مجازی این امکان را فراهم می کند تا پیوند عاطفی و معنوی آنان حفظ شود و تجربه ای معنادار از حضور، ولو غیر حضوری، شکل بگیرد. در کنار این اقدام، سامانه هوشمند مدیریت قبور و یادبودها با

هدف سامان دهی اطلاعات، ارتقای نظارت و افزایش رضایتمندی خانواده ها راه اندازی شده است. این سامانه امکان ثبت و پایش دقیق اطلاعات قبور، مالکیت ها و وضعیت نگهداری را به طور دیجیتال و برخط فراهم می کند و خانواده ها می توانند به صورت شفاف گزارش های به روز دریافت کرده و روند نگهداری و بهسازی مزار عزیزان خود را پیگیری کنند. همچنین سازمان آرامستان ها قادر خواهد بود برنامه ریزی های دوره ای تعمیر، نگهداری و نظارت ایمنی را به شکلی نظام مند و مبتنی بر داده های دقیق انجام دهد. ضمن اینکه با راه اندازی سامانه نذورات مردمی و پیگیری پروژه های خیرخواهانه، گام مهمی در مسیر شفافیت و اعتماد سازی برداشته ایم. در این سامانه، ثبت، مدیریت و گزارش دهی لحظه ای نذورات و پروژه های عمرانی و فرهنگی امکان پذیر می شود و شهروندان می توانند به روشنی مشاهده کنند که نذوراتشان در چه مسیرهایی و با چه نتایجی هزینه می شود و این شفافیت در نهایت زمینه ساز افزایش مشارکت خیرخواهانه و تقویت سرمایه اجتماعی

خواهد بود. در کنار توسعه زیرساخت های هوشمند، ارتقای خدمات بهداشتی و رفاهی برای بازدیدکنندگان نیز به عنوان بخشی جدایی ناپذیر از رویکرد خدمت محور سازمان آرامستان ها دنبال می شود. بهبود مسیرهای دسترسی استاندارد، تأمین سرویس های بهداشتی مناسب، سایبان ها، آب خوری ها و فضاهای درنگ و نشستن، نقش مهمی در افزایش آرامش و رضایت خانواده ها دارد. طراحی مسیرهای پیاده روی ایمن، تأمین روشنایی کافی و پیش بینی تجهیزات کمکی برای سالمندان و افراد کم توان، با هدف ایجاد محیطی محترمانه، ایمن و درخور شأن شهروندان انجام شده است. از طرف دیگر، توجه به برنامه های آموزشی و فرهنگی مکمل این اقدامات کالبدی است. برگزاری کارگاه ها و برنامه های فرهنگی با محوریت احترام به قبور، فرهنگ سوگواری، نیکوکاری و آداب زیارت، به ارتقای آگاهی عمومی کمک می کند. نصب تابلوهای اطلاع رسانی و برپایی نمایشگاه های دائمی و موقت برای معرفی تاریخچه آرامستان ها، شخصیت های مدفون و فعالیت های فرهنگی، زمینه تبدیل آرامستان به فضایی آرام، آموزنده و معنادار را برای بازدیدکنندگان فراهم می کند.

گام بلند مشهد در فرهنگ مصرف و آموزش

ناصر صداقت

مدیر شهر دوستدار آب شهرداری مشهد

ماجرای پروژه «مشهد، شهر دوستدار آب» با هدف ایجاد تحول پایدار در نگرش، دانش و رفتار شهروندان درباره مصرف آب، از سال ۱۳۹۸ آغاز شد و پس از یک سال مذاکره با کمیسیون ملی یونسکو، مشهد به عنوان یکی از کاندیدا های دریافت نشان «شهر دوستدار آب» انتخاب شد و در نهایت در تیرماه ۱۳۹۹ موفق به دریافت برند ملی «شهر دوستدار آب» شد. این پروژه با تشکیل مدیریت ویژه، تعریف اقدامات شاخص در دستگاه های اجرایی و آغاز مذاکرات با کمیسیون ملی یونسکو، در سال ۱۴۰۲ و پس از انجام یک دوره ممیزی، موفق به تمدید این برند برای شهر مشهد شد. رویکرد اصلی این طرح بر چهار محور «زیرساخت»، «حقوق شهروندی»، «فرهنگ و هنر» و «آموزش» استوار است و تلاش می کند مسئله آب را از یک دغدغه صرفاً فنی به موضوعی اجتماعی و فرهنگی تبدیل کند.

در این چارچوب، آموزش اقشار مختلف جامعه، ارتقای سواد آبی، اجتماعی سازی مسئله آب و انتقال دانش و تجربه به دیگر شهرها، از جمله اقدامات کلیدی پروژه محسوب می شود.

مدیریت «شهر دوستدار آب» اهدافی همچون آموزش و فرهنگ سازی عمومی، انتقال دانش و تجربه، برنامه ریزی و سیاست گذاری،

مطالبه گری اجتماعی، ارزیابی و پایش مستمر، آگاه سازی عمومی، همکاری و تعامل با نهاد های مرتبط و همچنین حفظ و تثبیت نشان «شهر دوستدار آب» را دنبال می کند.

اما «شهر دوستدار آب» در سال های اخیر بانی اجرای پروژه های متعددی در این حوزه شده است؛ پروژه هایی مثل تهیه نقشه راه دستیابی به تعادل منابع و مصارف آب، تدوین شاخص های «شهر دوستدار آب»، تدوین سند جامع آموزشی و فرهنگی آب، راه اندازی محلات و مدارس دوستدار آب و برگزاری رویداد های تخصصی و عمومی، طی دو سال اخیر، مشارکت در بیش از ۲۵ رویداد و جشنواره، اجرای تبلیغات شهری هدفمند، تولید مستندات بصری، اجرای تئاتر خیابانی و بهره گیری از ظرفیت هنر شهری، نقش مؤثری در ترویج فرهنگ صحیح مصرف آب ایفا کرده است.

در بخش مطالعات و پشتیبانی علمی نیز همکاری مستمر و تنگاتنگ با دانشگاه فردوسی مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی و مشاوران تخصصی، به تدوین نقشه راه مدیریت پایدار آب، طراحی پارک موضوعی آب و تهیه شاخص های ارزیابی شهری منجر شده است و برگزاری ده ها جلسه تخصصی با دستگاه ها و نهاد های شهری و استانی، نشان دهنده رویکرد مشارکتی این پروژه در دستیابی به یک الگوی بومی، ملی و حتی بین المللی در مدیریت منابع آب است.

